

SFs budgettale til 2. behandlingen 15. oktober 2020

Indledning

Vi, C, A, B, V og F, har igen i år indgået en fælles 2-årig budgetaftale, og det er vi i SF rigtig glade for, fordi der igen, ligesom ved sidste budgetaftale, er mange gode elementer og initiativer i, som vi i SF forventer mange borgere får glæde af.

Budgetprocessen i Gentofte har i år været præget af to ting: processen ift. at udarbejde et fælles udkast som altid og kampen kan man godt kalde det, hvor Hans Toft har ført en utrættelig kamp på vores alles vegne for at undgå en sanktion i forbindelse med, at Gentofte hæver skatten for at betale den ekstra regning, vi får, med den nye aftale om et nyt udligningssystem. Det nye system har været længe undervejs og blev vedtaget i maj af Regeringen, Venstre, Radikale Venstre, SF og Alternativet.

Jeg kunne komme ind på mange initiativer i budgetaftalen, men jeg vil fokusere på:

1. Gratis psykologhjælp til unge ml. 15-25 år (som er en genbevilling)
2. Klima, miljø og trafik
3. Styrket faglighed i dagtilbud via merituddannelse
4. Opgaveudvalgene
  - En times motion dagligt - motion og bevægelse
  - Fremtidens boligformer (for seniorer - kommende opgaveudvalg)
5. Aftalen om nyt udligningssystem

Gratis psykologhjælp til unge ml 15 og 25 år

D. 8. oktober 2020 kunne man på Jacob Marks facebookside, og de fleste kender Jacob, tror jeg, han er medlem af FT for SF, læse et opslag af Frida. Hun skrev:

Jeg har fået lov at skrive en status her på Jacobs profil, og det gør mig lidt nervøs, når så mange læser med. Jeg synes det vigtigste er at man kan få gratis hjælp, hvis man har det skidt.

Alle kan blive ramt af noget, der gør, at de har brug for at snakke med en psykolog. Det kan både være din nabo, din farmor, din klassekammerat eller en helt fjerde.

Psykiske problemer rammer ikke kun folk der har pengene til at kunne betale for psykologhjælp. Ingen vælger at blive syge, og ingen vælger at få det skidt.

Det er ikke okay, at der er nogen, der bliver nødt til at vælge psykologhjælp fra, fordi de ikke har penge til det.

Derfor mener jeg, at vi skal afskaffe brugerbetalingen på psykologhjælp og gøre det hurtigere at komme til. Ventelisterne er alt for lange. Tak fordi du læste min status 😊.

Det gik lige i hjertet på mig, og jeg tillader mig at tro, at det er Fridas egne ord og ikke spind, så jeg blev selvfølgelig glad, da jeg læste det, for, at vi her i Gentofte Kommune netop kan tilbyde gratis psykologhjælp, når den unge har brug for det uden venteliste. Det kan vi, fordi vi er blevet enige om at fortsætte den forsøgsperiode, SF fik indført i 2018 med gratis psykologhjælp, i en ny 2-årig periode.

I april 2020 fik vi politikere en status, hvoraf det fremgik, at der det første år var i alt 90 unge registreret med henblik på psykologhjælp, og fra den indledende samtale, hvor den unge bliver bedt om at angive årsagen til deres henvendelse, kan følgende årsager nævnes:

Ensomhed, lavt selvværd, tvivl om livsretning, perfektionisme, tab/sorg, selvmordstanker/forsøg, selvskade, vold, spiseforstyrrelse, seksuelt overgreb, angst, udsat for ulykke, depression, misbrug, problemer med venner, psykisk lidelse, motivationsproblemer, belastning i familien, problemer med kæreste, motivationsproblemer ift. uddannelse/job.

Når man hører om årsagerne, de unge tumler med, bekræfter det, hvor vigtigt det er, at vi kan tilbyde psykologhjælp – gratis for den unge. Det siger sig selv, at det er afgørende, at de unge kan få hjælp, når de står midt i problemerne, og ikke skal vente i mange måneder, hvor problemerne kan vokse sig større.

Så sent som i dag fik jeg en henvendelse fra en mor, hvis søn havde brug for psykologbistand, og der gik 9 dage, fra han ringede, til han havde en tid. Når vi derfor viderefører ordningen, er det medvirkende til at gøre vejen lettere for den unge til et godt voksenliv. Det er jeg slet ikke i tvivl om.

SF ønskede, at ordningen blev gjort permanent. Det kom vi ikke igennem med i år, men jeg håber for de unge skyld, skulle det skrækelige ske, at SF ikke kommer i KB efter valget i 2021, at de andre partier viderefører ordningen.

Vi kunne også godt have tænkt os, at vi fik psykologhjælp til voksne over 25 år efter samme model – altså til voksne, som er i krise, fordi voksne med psykiske problemer, er ligeså meget på den, som de unge.

Når der ikke er råd til egenbetalingen til en psykolog, og de ikke kan få det bevilget via Lov om aktiv Beskæftigelsesindsats (populært kaldet LAB), hvilket i øvrigt meget få personer kender til og bruger, eller via egen læge med egenbetaling, så er man henvist til de få steder med meget lange ventelister, hvis man overhovedet er i målgruppen.

Det fik vi desværre ikke igennem, og det er ærgerligt, fordi hurtig hjælp, når man har behov, kan vise sig at være det, der skal til, for at man bliver i jobbet/uddannelsen, og som hjælper ikke kun den pågældende men hele familien.

Miljø, klima og trafik

Af de mange elementer/initiativer vil jeg fremhæve det kommende arbejde med en klima- og energiplan.

På Kommunalbestyrelsesmødet d. 31. august 2020 besluttede vi at søge om optagelse i Realdanias, KLs og regionernes DK 2020 klimaprojekt, og dermed kommer vi til at skrive international klimahistorie, hvor vi ligesom de andre kommuner skal udvikle en ambitiøs lokal klimaplan, som viser vejen til netto nul-udledning. Kommunerne skal arbejde med den samme standard for klimaplanlægning, som anvendes af nogle af verdens største og mest ambitiøse byer i det internationale bynetværk C40. Klima- og energiplanen indgår som 1 ud af 7 VIP projekter, hvor de andre omhandler: madspild og bioaffald, grønne drivmidler, cirkulære indkøb, grønne pendlervaner, energibesparelser i boliger samt reduktion af plastaffald.

I SF ser vi det som overordentligt positivt og fagligt visionært, at vi i Gentofte Kommune ønsker at tilslutte os alle 7 VIP-projekter, som alle indgår i Gentofte Kommunes arbejde på klimaområdet.

Af øvrige initiativer vil jeg nævne:

- Antallet af overløb til Øresund skal nedbringes til et minimum ved en hurtigere gennemførelse af det eksisterende separeringsprojekt, og der skal ikke fremover gives tilladelse til planlagte udledninger af kommerciel karakter som fx Nordhavns-byggeriet.
- Klimatilpasningsløsninger på Smakkegårdsvej/Høeghsmindevej med forsinkelsesbassiner i form af vejbede, som har en trafikregulerende funktion.
- Affaldssorteringsordning med de fornødne beholdere og standpladser er implementeret ved skoler og daginstitutioner og udrulles løbende ved idrætshaller, fritidscentre, biblioteker, plejehjem m.v., hvor alle vil have sortering fra foråret 2021.
- Energioptimering af private boliger ved at borgerne kan få uvildig og gratis energitjek og vejledning i energibesparelser, og kommunen vil formidle de muligheder, der foreligger hos forskellige virksomheder.

Det bliver alt sammen utroligt spændende at være med i og bestemt til gavn for vores borgere, som er meget miljøbevidste.

 Trafik - I forhold til trafik er vi i SF særligt glade for, at vi har ønsker og mål for at:

- Styrke cyklismen, fremme elbilismen, understøtte deling og udnytte automatisering. At vi vil skabe større sammenhæng i trafikken ved at gøre det nemt at kombinere kollektiv transport med fx cykel, mikromobile løsninger eller bil.

Og at vi:

- i samarbejde med udbydere af ladestander og beboere vil gennemføre en test med etablering af ladestander i forbindelse med etageejendomme, hvor erfaringer skal indgå i en ladestanderstrategi.

Vi kunne også gå videre og indgå i dialog med arbejdspladser, der har store eller halvstore p- pladser om at opsætte ladestander, og selvfølgelig bør opsætning af ladestander indgå i den overordnede kommuneplan og i alle lokalplaner. Flere ladestander vil øge efterspørgslen på el-biler.

Styrket faglighed i dagtilbud via merituddannelse

Alle kommuner har rekrutteringsudfordringer ift. at få uddannede pædagoger nok. Gentofte gør et stort arbejde for at få pædagogøglen op, hvor vi siden 2015 har brugt midler på at øge andelen af pædagoger i daginstitutionerne fra 65 % til 70 % for dermed at styrke kvaliteten.

I Børneudvalget har vi besøgt forskellige institutioner samt hørt om deres visioner og pædagogiske tilgang forud for Børneudvalgsmøderne, indtil coronaen satte en stopper for det. Jeg håber, vi genoptager det, for det var meget inspirerende og tillidsvækkende at høre, hvor mange overvejelser der ligger bag den måde, vores børn bliver mødt på af fagpersonerne. De er meget dygtige, synes jeg, og har gode faglige refleksioner over, hvorfor de gør det, de gør.

Vi gør ikke noget ekstra i Gentofte Kommune ift. minimumsnormeringerne, fordi vi stadig afventer den endelige model. Men til gengæld afsætter vi 1,5 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til efteruddannelse af allerede ansatte medhjælpere og pædagogiske assistenter på dagtilbudsområdet, der ønsker at uddanne sig til pædagog via en treårig merituddannelse.

Vi håber, at så mange tager imod muligheden.

Opgaveudvalget En times motion dagligt

Jeg har i den forgangne periode selv haft fornøjelsen af at være formand for *"En times motion om dagen"* med Pia Nyring som næstformand, et meget vigtigt udvalg, fordi bevægelse/motion – hvad vi end vælger at kalde det – har mange andre effekter end et bedre helbred.

Jeg har lyst til at citere fra *"Inaktivitet i Danmark"* en forskningsrapport fra Aarhus fra sommeren 2020 på s. 56 er der én, der udtaler:

"At kunne bruge og mærke sin krop på en måde, som man ikke har kunnet i mange år, skaber en glæde, energi, overskud og velvære, der giver en følelse af at kunne klare hele verden."

I opgaveudvalget *En times motion om dagen* har vi konkret haft fokus på de, der ikke er aktive, og det er ca. 25% af borgerne i Gentofte. Vi har brugt tiden også i coronaperioden på at afdække, hvad der motiverer til bevægelse, hvor der er barrierer, hvilke aktører vi kan bringe i spil m.v.

Vi har haft et spændende videomøde med forsker, Knud Ryom, som står bag en undersøgelse af inaktive danskere i hele landet via bl.a. en spørgeskemaundersøgelse i okt/nov, hvor 1033 besvarede. Undersøgelsen om inaktive i Danmark peger på, at noget af det, som har størst effekt i forhold til at skabe aktivitet, er invitation fra en ven. Når man bliver inviteret af en ven, kommer man afsted ikke kun 1. gang men også 2. gang, og man skal ikke møde et nyt sted alene. Det betyder meget.

Det er et meget vigtigt skridt, at vi har afsat 1 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til initiativer og anlæg, som skal besluttes, efter Opgaveudvalget *En times motion om dagens* anbefalinger er behandlet i kommunalbestyrelsen.

Som beskrevet i budgetforliget s. 10 er en vigtig forudsætning for, at borgere kan bevæge sig og dyrke sport hele året, at de fysiske rammer giver mulighed for det fx ved selvorganiseret fysisk træning uden dørs i deres lokalområder. Og det er klart, at her skal *En times motion om dagen* koordinere med opgaveudvalget *"Udnyttelsen af kommunens fysiske rum."*

Det opgaveudvalg er SF særligt glad for, idet vi allerede ved valget i 2017 havde ønsket om at gøre noget ift. at bruge byens rum eller "rummet" mellem bygningerne, som arkitekt, Jan Gehl, har været fortaler for i snart 60 år.

Af andre glædelige elementer i budgettet kan jeg nævne følgende:

- Vandkapaciteten i Kildeskovshallen øges med et 25 meters bassin, et varmtvandsbassin og en række andre faciliteter.
- Fælles klubhus til Gentofte Idrætsklub og Gentofte Løbeklub, som oplever en medlemstilgang. Det er en meget positiv historie, fordi de i løbeklubben startede i det meget små med få interesserede, og tilgangen er bare stigende. http://xn--gentofteklub-eub.dk/?page_id=18
- Og så bliver det spændende, når en kapacitetsanalyse af kommunens bygninger er gennemført, så vi kan se på, hvordan bygningerne kan bruges ift. fritids- og andre aktiviteter. Der er et stort behov for mere plads.

Opgaveudvalget Fremtidens boligformer for seniorer

Opgaveudvalget Fremtidens boligformer for seniorer er det sidste opgaveudvalg, jeg vil nævne, og her vil jeg inddrage boliger generelt.

Blandt seniorer er der et stort ønske om mere boligfællesskab. Realdania har undersøgt, hvordan seniorer vil leve i de kommende år, og skriver bl.a.:

Seniorliv er lige så forskellige som alle andre liv. Men én ting, som mange har til fælles, er drømmen om at skifte deres nuværende bolig ud med en i et seniorbofællesskab. Hvor antallet af egne kvadratmeter måske er lidt mindre, men hvor fællesskabet og samværet med andre seniorer til gengæld er langt større. Den drøm lever hos intet mindre end 80.000 ældre.

Desværre er det en drøm, som for manges vedkommende bliver svær at opfylde. For efterspørgslen på seniorbofællesskaber overstiger langt udbuddet. Et forhold, som formentlig kun vil blive mere udtalt frem mod 2040, hvor hver fjerde dansker vil være over 65 år. Det til trods for, at beboere i seniorbofællesskaber oplever højere livskvalitet og mindre ensomhed.

I Budgetaftalen har vi oplistet, hvor mange ungdomsboliger og almene familieboliger, der er på vej, og det er godt, for der er et stort behov for dem, og det er slet ikke så nemt i Gentofte at finde egnede grunde til nyt byggeri. I alt 154 almene ungdomsboliger og 100 almene familieboliger opføres indtil 2023.

I SF har vi et stort ønske om, at boligsammensætningen i Gentofte kommune bliver mere varieret – dvs. at vi får bygget/etableret flere almene familieboliger, som henvender sig til mindre pengestærke familier, som gerne vil bo i Gentofte – forståeligt nok, flere muligheder for bofællesskaber m.m.

Vi har behov for at vende en kedelig udvikling, hvor vi bliver færre og færre børnefamilier i Gentofte. Seniorerne vil måske gerne flytte ud af deres store huse og give plads til børnefamilier, men der er ikke et godt alternativ at flytte til endnu. Så derfor er det godt, at vi nedsætter et udvalg om fremtidens boligformer for seniorer.

Om Udligning

Det kunne være rart, hvis Gentofte kunne komme i medierne for vores grønne og blå værdier, vores klimapolitik, vores fokus på børne- og skoleområdet, vores Bevæg dig for Liv og En times motion om dagen - initiativer osv. Alt andet end udligningsregningen 😊.

Hans Toft, Søren Heisel, Morten Løkkegaard og Kristine Kryger har alle været inde på konsekvenserne, så det vil jeg ikke gentage. Blot tilslutte mig kritikken.

Der skal ikke være forskelle på, hvad kommunerne kan tilbyde sine borgere, uanset hvor man bor i landet, hvem der bor i kommunen, og hvor mange penge de tjener. Derfor er der efter SFs mening behov for udligning mellem kommunerne. Men hvis vi ser lokalt på udligningen, og er vi i SF Gentofte mindre glad for, at mange unge og andre med almindelige indkomster allerede i dag ikke har råd til at flytte til Gentofte.

I år må vi hæve skatten, fordi vi er enige om, at vores borgere ikke skal opleve serviceforringelser.

Mange tror, at alle i Gentofte er meget velstillede. Fakta er, at rådighedsbeløbet for en almindelig lønmodtagerfamilie er lavere i Gentofte end i mange andre kommuner, hvor boligudgifterne er lavere. Der er også en gruppe af direkte fattige børnefamilier ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Det vil sige, at det kun er de meget velhavende og dem med formuer, der bliver eller kan flytte ind i kommunen, og dermed risikerer Gentofte at blive en kommune med en meget ensartet beboersammensætning. Og det er ikke godt.

Generelt om at lave Budget sammen

Som det allerede er fremhævet af de andre partier i budgetsamarbejdet, har vi igen landet en rigtig god aftale, hvor vi alle kan se os selv.

Jeg har efterhånden været med i budgetprocessen i Gentofte i en del år; 11 år er det blevet til fra 2006-2013 og igen fra 2018 til nu, og når jeg ser på denne periodes budgetter mellem C, A, B, V og F, er det slående, synes jeg, hvor mange områder der er fælles gods nu uanset partifarve, og hvor langt vi kan komme, når vi samarbejder.

Det bliver godt at fortsætte samarbejdet i det kommende år. Tak til forligspartierne for et godt samarbejde og tak til alle medarbejdere, som gør et fantastisk arbejde.

Så med disse ord vil jeg selvfølgelig stemme for Budgetaftalen mellem C, A, B, V og F.
